

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ

УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачєво
16 травня 2024 року

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

СИНЕВИЧ І.С., ФАБРИЦІЙ Я.Я. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ПРАЦЕЛЮБНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	194
СІДОР Ю.І., ХОМА О. М. ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	197
СКРИПИНЕЦЬ В. В., ЧЕПЕЛЮК Б. М. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МАРКЕТИНГУ.....	198
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., РУСИН В. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	200
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	202
ТОРОНІЙ Р. Ю., ОРОС Т. М., ЛАЛАК Н. В. ІГРОВІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	204
ТУРЯНИЦЯ М. М., ХОМА О. М. ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	207
ФЕНЦІК О.М., КРИЧФАЛУШІЙ Д.Р. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	209
ФЕНЦІК О.М., ШУБА Н.В. ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ: СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ.....	211
ФІЛЬО В.В., КОБАЛЬ В.І., РОЗВИВАЛЬНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	213
ЧЕКАН О., ІЛЬНИЦЬКА А. РАННЯ СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДИТИНИ: РОЛЬ РОДИНИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СВІТУ.....	215
ЧЕКАН О., ЛАРІВОН В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ 'НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА.....	218
ЧЕКАН О., ЛЕНДЄЛ В. ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧ ДО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	220
ЧЕКАН О., ПАНЮЩИК Н. СТРАТЕГІЇ ВИХОВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	222
ЧЕКАН О. РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИСТИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	224
ЧЕКАН О., ШЕФФЕР Е. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ ФУНКЦІЙ У ДІТЕЙ З РІЗНИМИ ФОРМАМИ ВАД МОВЛЕННЯ.....	226
ЧЕКАН О.І., ШТРАУС А. ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ З КУЛЬТУРОЮ ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАПРОДУКЦІЇ У СТАРШОМУ ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	228
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., БУНЕЦЬКА-ПОПОВИЧ В.М. СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ ДИТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	230
ШЛЯХТА Н.І., КОБАЛЬ В.І. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В МАГІСТРАТУРІ.....	233
ШУТІЙ М. В., ЛАЛАК Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ З ГЕТЕРОГЕННИМИ ГРУПАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	235
ЯРЖОМБЕК О. С. ФЕНЧАК Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО	

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

6. Психологічна енциклопедія / Автор-упоряд.: О. М. Степанов. Київ : Академвидав, 2006. 424 с.

7. Шульга Л. М. Ігрова технологія як засіб розвитку творчих здібностей дітей на заняттях з малювання. *Освіта та розвиток обдарованої особистості. (Серія: «Педагогіка» та «Психологія»)*. 2015 Вип.11(42). С. 25-27.

УДК 373.3.015.311:373.3

ТУРЯНИЦЯ М. М.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 013 Початкова освіта,
Мукачівський державний університет
ХОМА О. М.,
канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри
теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Концепція Нової української школи передбачає формування ключових та предметних компетентностей. Серед предметних компетентностей нами акцентується увага на розвиткові орфографічної грамотності, тобто формуванні культури писемного мовлення. «Орфографічна грамотність – складник загальної мовної культури, який формується внаслідок вивчення теорії, свідомого засвоєння правописних правил і виконання системи тренувальних вправ, що забезпечують вироблення необхідних умінь і навичок [3].

Ця проблема досліджується лінгводидактами упродовж багатьох років, а сьогодні набуває вкрай важливого значення, позаяк однією із ключових компетентностей є оволодіння державною мовою. У наукових доробках М. Вашуленка, М. Захарійчук, Л. Роєнко, К. Пономарьової та інших розкриті методичні засади оволодіння орфографією у початковій школі.

Державний стандарт початкової освіти, Типові освітні програми мовно-літературної освітньої галузі у змістовій лінії «Досліджуємо мовні явища» визначають систему засвоєння цієї теми.

Особливість методики формування орфографічної грамотності в початковій школі виявляється у тому, що робота над правописними вміннями й навичками проводиться протягом вивчення всього курсу української мови, а не лише при опрацюванні суто орфографічних тем.

Лінгводидакти, учителі-практики пропонують різні методи й прийоми, розробляють й апробують нестандартні форми роботи та завдання. Т. Білявська акцентує увагу на практичному засвоєнню правил написання слів [1].

Одним із шляхів формування орфографічної грамотності учнів початкової школи є добірка тренувальних вправ, з-поміж яких значна роль відводиться диктантам. Під час проведення практичних занять з дисципліни методики навчання мовно-літературної освітньої галузі нами готувалися й апробувалися

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

слухові, зорові, зорово-слухові види диктантів. З-поміж них ми виокремили такі: словниковий, попереджувальний, пояснювальний, зоровий, письмо із пам'яті та інші. На наш погляд, пояснювальний та попереджувальний диктанти сприятимуть розвиткові орфографічної грамотності. Учні спостерігають за уживанням орфограм у тексті, мають можливість зрозуміти важливість культури писемного мовлення. Вважаємо, що саме тренувальні вправи сприяють формуванню орфографічної грамотності.

Окрім того, значну увагу ми надаємо орфографічному аналізу слова та орфографічним задачам. Вони повинні бути не механічними проговорюваннями правила, а супроводжуватися міркуванням. Учень/учениця аналізує, складає алгоритм пояснення написання слова.

Але вкрай важливе значення має свідоме засвоєння орфограми на уроці. Воно має супроводжуватися дослідженням: у якій частині слова вона знаходиться, яке правило слід застосувати з наведенням аналогічних прикладів. М. Вашуленко розкриває послідовність операцій над розв'язком орфографічної задачі: 1) знайти, розпізнати орфограму; 2) визначити її тип; 3) накреслити спосіб розв'язання задачі; 4) визначити послідовність «кроків» розв'язання задачі; 5) виконати дії згідно з алгоритмом; 6) написати слово правильно. Для формування в молодших школярів орфографічної грамотності необхідно навчити їх: а) ставити орфографічні задачі (знаходити орфограми); б) визначати тип орфограми і пов'язувати її з певним правилом правопису; в) застосовувати правило, правильно користуватись алгоритмом розв'язання орфографічної задачі; г) здійснювати орфографічний самоконтроль [2, с.283].

Серед важливих умов формування в учнів орфографічних навичок називають свідоме й міцне засвоєння ними теоретичних знань з орфографії, виконання достатньої кількості правописних вправ, різних за ступенем складності й рівнем самостійності [2, с.284]. Сучасна методика навчання української мови рекомендує низку традиційних та інноваційних методів навчання: пояснювально-ілюстративний, індукція, дедукція; «мікрофон», «незакінчені речення», «мозковий штурм», «навчаючи-учусь», «дерево рішень» та інші.

Отже, ми розглянули окремі прийоми формування орфографічної грамотності в учнів початкової школи.

Література:

1. Білявська Т. М. Методика навчання української мови в початковій школі : Навчально-методичний посібник. Миколаїв : СПД Румянцева, 2021. 108 с.
2. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. К. : Літера ЛТД, 2011. 364 с.
3. Хома О. М. Формування орфографічних умінь на уроках української мови в початковій школі. *Освітологічний дискурс*. 2015. № 3 (11). С. 270–279.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>